9e JAARGe. № 180.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Voor Soerabaya ℔ jaar f 24.– ℔ halfj. f 12.– ℔ maand f 2.–
" Java. " do. " 30.– " do. " 15.–
" Buitenb. " do. " 36.– " do. " 18.–
" Europa. " do. " 50.–
De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

VRIJAG 3 AUGUSTUS 1861.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld,
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

VERTREK DER LANDMAIL
In de maand Augustus den 9den en 26sten

ADVERTENTIEN.

EENE ZAAK.

Novelle door G. Keller.

(*Vervolg.*)

— Neen," zeide Delor kortaf en nam eene afwachtende houding aan. Hij wilde dien Grazer „nu eens zien komen." Maar Grazer „kwam niet." — „Niet?" herhaalde deze langzaam met een minachtenden glimlach over de lippen. „Niet? Niet? Zoo." En hij knikte met het hoofd en staarde zijn bezoeker aan, die nu wel gedwongen was weder te beginnen, want Grazer scheen geen plan te hebben er iets bij te voegen.

— Wilt gij een oogenblik luisteren, mijnheer Grazer?" vroeg hij.

Grazer knikte toestemmend.

— Welnu dan, de heeren Leuven verkeeren in den waan dat gij hun een proces wilt aandoen of op eenigerlei andere wijze u in het bezit wilt stellen van het vermogen dat zij het hunne noemen. In dien waan zijn zij gebragt en worden zij gehouden door een zekeren Horks, een zaakwaarnemer. Nu kom ik bij u om van u te vernemen, of dit werkelijk uw voornemen is. Na hetgeen ik zoo even van u gehoord heb zou ik echter meenen, dat u de poging om het fortuin der Leuvens te bemagtigen geen ernst is, en dat gij u meer laat gelegen liggen aan uwe proefnemingen op wetenschappelijk gebied."

Tot hiertoe ging alles zoo goed, en luisterde Grazer zoo rustig toe, dat Delor de verzoeking niet weerstaan kon, om van zijn talent partij te trekken en door te praten.

— Indien deze onderstelling juist is," vervolgde hij, „dan zou ik u en mijne vrienden Leuven geluk wenschen. U in de eerste plaats. De heer heeft u groote talenten gegeven, en ik kan het zeer goed begrijpen, dat gij liever door het woekeren daarmede uw lot wilt verbeteren dan door het goed uws naasten te begeeren. Als ik hier om mij zie."...

— Dan begrijpt u er niet veel van, niet waar? Nu zoo begrijp ik ook niet veel van u."

— Maar gij zijt toch de man, die de heeren Leuven in proces wilt trekken."

— Dat is de zaak van Horks; ik bemoei mij met zulke dingen niet. Ik heb wel wat anders in mijn hoofd... Mijnheer Delor, eer wij vier maanden verder zijn, zal heel Europa den mond vol van mij hebben. En denkt gij nu dat ik met zulke nietigheden als het geld der Leuvens mijn hoofd zou breken? Waarlijk, ik begrijp niet wat u tot mij voert noch waar gij u mede bemoeit."

— Kent gij Horks?"

— Hoe zou ik anders zaken met hem doen?"

— Ik meen of gij zijne drijfveren kent?"

Grazer staarde weder een oogenblik zwijgend zijn bezoeker aan — „zou ik, voor wij verder gaan, uwe drijfveren mogen kunnen?" vroeg hij.

— Vriendschap voor de familie Leuven."

— Ba," zeide Grazer, „wie gelooft er nog aan vriendschap? Neen mijnheer Delor, ik wil aannemen, dat Horks eigen voordeel zoekt in de behartiging mijner zaak, en ik gun hem dat voordeel; maar ik zie geen enkele reden om bij u louter belangelooze vriendschap te onderstellen. Ik denk voor het naast dat gij het doet om Horks een vlieg af te vangen."

— Zoo iets is beneden mijn stand in de maatschappij en ligt geheel buiten mijne roeping. Ik ben geen zaakwaarnemer...."

— Dan moest gij u hier ook maar buiten houden. Ik weet wel dat er menschen zijn, die gelooven dat alles teregt komt als zich maar een dominé met de zaak bemoeit. Maar ik heb eene tegenovergestelde ondervinding opgedaan. Ik weet dat gij en uwe kollega's alle zaken, waarin zij zich steken, verwarren en verknoeijen. Bedelen, dat is al wat u goed afgaat, bedelen voor veinzaards en huichelaars, maar daar behoor ik niet onder, en ik wensch geen geld aan te nemen van iemand, behalve hetgeen mij toekomt."

Dominé Delor was opgestaan, verontwaardigd over de wijze waarop Grazer hem ontving en beseffende dat hij tegenover dien man de geschikte tusschenpersoon niet was. In ieder geval was dit het ware oogenblik niet om Grazer tot rede te brengen; de gelegenheid zou zich later beter aanbieden, wanneer hij het middel had ontdekt waardoor hij op die man invloed zou kunnen uitoefenen. Hij maakte eene koele beweging met het hoofd en keerde zich om.

— Mijnheer Delor," zeide Grazer, „weet nu eens en voor altijd, dat ik over deze zaak u niet te woord sta,

VENDUTIE

Op den 10den Augustus,

TE GROEDO.

Van plus minus 1800 stuks BALKEN, liggende voor den afvoer zeer geschikt.

(1073) **ZANTHUIS & CO.**

Op de VENDUTIE

van den 14den dezer

bij 's lands pakhuizen, zullen de ondergeteekenden **vóór de veiling van doorgekapt kopergeld** verkoopen **1/6 aandeel van een steenenhuis** en **erf**, staande in de *Nieuw Holland Straat*, toebehoorende aan de ERVEN REISNER.

Hetzelve is ook uit de hand te koop.

Informatien bij

(1175) DE STURLER & FAGNOTTI.

DINGSDAG den 27sten AUGUSTUS 1861,

zal te **Grissee**

publiek worden verkocht:

het Ned. Ind. gekoperd Barkschip

BINTANG TIMOER,

met deszelfs inventaris, toebehoorende aan Z. H. SULTHAN MOEDA OEMAR KAMALOEDIN van *Sambas* metende volgens zeebrief 100 lasten.

(1188) **ERENTREICH Jr.**

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

Vertrekdagen der stoomboot OENARANG,

Kapitein **S. van Hulstijn,**

Van **Batavia** naar **Samarang** 3 en 18 Augustus.
„ **Samarang** „ **Soerabaija** 6 „ 21 „
„ **Soerabaija** „ **Samarang** 10 „ 25 „
„ **Samarang** „ **Batavia** 12 „ 27 „

De Agenten,

(1178) **ADAM & CO.**

HET STOOMSCHIP

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Kapitein E. Lewis

Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG op *Woensdag den 7den Augustus.*

Adres bij

(1177) **W. CORES DE VRIES.**

STOOMVAART

langs de Noordkust van Java.

Gedurende de maand Augustus,

is het vertrek der stoomschepen.

Van SOERABAYA via SAMARANG naar BATAVIA, bepaald *op den* 7den, 15den, 22sten & 29sten.

Adres bij

(1154) **W. CORES DE VRIES.**

TE KOOP

Eene groote collectie nog zeer bruikbare

COURANT LETTERS als;

MEDIAAN romein en curcijf
DESSENDIAAN „ „ „
GARMOND „ „ „
BREVIER „ „ „

Te bevragen bij de uitgevers van den *Oostpost.*

(1172)

TE HUUR

tegen ultimo September,

Een zeer ruim luchtig droog en gezond **HEEREN HUIS** gelegen even buiten de stad, voorzien van **negen ruime kamers, voor en achtercorridor, paardenstal en koetshuis,** en **alle noodige bijgebouwen,** als: **keuken, dispens, badkamer, bediendenskamers** en **alle verdere gemakken** die worden vereischt.

Te bevragen bij den uitgever dezes. (1192)

TE HUUR

EEN HUIS

op Genteng,

te bevragen bij

(1168) **OECHSMAN.**

BENOODIGD

Op eene TABAKS-ONDERNEMING een **OPZIENER**, die grondig met het vak bekend is, meu vervoege zich bij

(1193) **ADAM & CO.**

De ondergeteekende op heden het SCHEEPSBOUW ETABLISSEMENT alhier van de heeren

J. LLOYD & CO,

overgenomen hebbende en voornemens zijnde de zaken onder dezelfde firma te continueeren, neemt de vrijheid zich bij alle scheepsreeders en gezagvoerders aan te bevelen.

De aanwezige kielligters en eene steeds ruime voorraad van alle soorten van materialen en waarlooze artikelen stellen hem in staat aan alle aanvragen met spoed te voldoen.

Soerabaija, **D. H. KRAMER.**

1 *Augustus* 1861. (1174)

JAVA HOTEL

KALIEMAAS.

De ondergeteekende heeft de eer, het publiek bekend te stellen, dat zij haar logement op heden heeft overgedaan aan den Heer **R. Schlupman.**

WED. JENSEN,

Holm.

(1191)

Bij akte *op den* 1*sten Augustus* 1861 sub no. 1 verleden is de vennootschap onder de firma **HEIJMAN & CO.** waarvan leden zijn FRANS HENDRIK HEIJMAN en JOHAN FREDERIK THIERBACH, ontbonden.

Zullende de zaken door eerstgenoemde onder dezelfde firma worden voortgezet,

De Waarnemend Notaris,

(1187) **T. A. KLINKHAMER.**

De ondergeteekende het aangenaam gelegen JAVA-HOTEL overgenomen hebbende, neemt de vrijheid zich aan HEEREN GEZAGVOERDERS en het reizend publiek ten minzaamste aan te bevelen, terwijl hij door eene goede bediening, goede tafel en uitmuntende rijtuigen en paarden zal trachten, zich het vertrouwen zijner geëerde begunstigers waardig te maken.

(1185) **R. SCHLUPMAN.**

Personen bekend met onze koloniale aangelegenheden en bereid om tegen billijk honorarium daarover *leadingartikelen* aan een dagblad te leveren, of wel genegen om zich met de geheele redactie van dat blad te belasten en zich bij de zaak te interesseren, gelieven zich persoonlijk dan wel schriftelijk te wenden aan

De uitgevers van den Oostpost,

(931) **LE ROY & CO.**

PANGAIDIN

TE

Kampong Kawattan

(*Passar Bezaar.*)

Geeft bij deze aan een publiek kennis, dat hij alle mogelijke aannemingen doet in het vak van bouwen en dat hij voor de levering van materialen en werklieden zorgt. (1115)

In eene BOEKDRUKKERIJ, alwaar door het aannemen van DRUKWERKEN tot een bedrag van p. m. *f* 40,000.– volgens gesloten notarieel contract, het allernoodzakelijkst is, zoo aan het personeel als materieel eene aanmerkelijke uitbreiding te geven, wordt gevraagd een commanditair deelgenoot, die een kapitaal van minstens *f* 10/m kan aanbrengen.

Adres onder letter AA bij de uitgevers dezes.

(1171)

PRAAUWENVEER TE SOERABAYA,

Op Zaturdag den 10den Augustus 1861,

zal er tegen kwitantie worden beschikt over *f* **160.**— zijnde derde en laatste termijn per nieuw uit te geven aandeel van *f* **500.**— als bepaald in de algemeene vergadering van den 19den Januarij ll.

De Directie van het praauwenveer,
B. J. VAN ECK.
P. BROEKMAN LZN.
(1166) T. VON LAER.

INLEIDING
TOT DE KENNIS VAN DEN ISLAM,

ook met betrekking tot den

INDISCHEN ARCHIPEL,

door

G. K. NIEMANN.

Wordt uitgegeven door **M. WIJT & ZONEN,** te *Rotterdam*. Prijs voor Nederland *f* **4,50.** (1179)

ZITDAGEN DER SPAARBANK,

IN DE MAAND AUGUSTUS,

Dingsdag den 6den.
id. den 20sten. (1169)

Horks is mijn zaakwaarnemer."

— Misschien zal ik bij hem beter slagen," dacht de predikant, en zonder Grazer eenig antwoord waardig te keuren, verliet hij diens woning.

Hem, dien hij zocht, ontmoette de predikant eerder dan hij vermoedde. Juist toen hij op straat kwam, stond hij tegenover den zaakwaarnemer. Horks had de lucht van de zaak gekregen; Kees Leuven, l'enfant terrible der familie, had gezinspeeld op hetgeen zijne ooms gedaan hadden, want toen Delor door Jan Leuven op de hoogte der zaak gebragt was, had hij terstond diens broeder en neef opgezocht. Het web was dus verbroken, maar Horks was niet bang om op nieuw te beginnen, en zoo hij in het eerste oogenblik den ragebol verwenscht had die zijne draden had weggevaagd, er was ruimte genoeg voor een nieuw web en aan draden ontbrak het een' Horks niet. Voor alles was het noodig zijn kliënt te spreken, maar weinig vermoedde hij, dat ook deze door den predikant kon gewaarschuwd zijn. Dat veranderde de zaak aanmerkelijk, want, zoo Horks niet kon beschuldigd worden van te groote openhartigheid tegenover de familie Leuven, ook aan Grazer zeide hij verre van de geheele waarheid.

— Zoo, dominé; — huisbezoek."

— Neen, mijnheer Horks."

— Onder mijn duiven hè?" vervolgde hij glimlagchend. „Maar vertrouw de kerel niet; 't is een gevaarlijk man, dominé, zeer gevaarlijk."

— Hij is de eenige niet, mijnheer Horks."

— Neen, dominé, neen; daarin hebt gij wel gelijk. Men heeft ze onder alle standen en in alle vormen, maar als het gevaar ontdekt wordt, niet waar dominé, dan loopt het nog al los. Bonjour dominé."

— Mijnheer Horks wanneer vind ik u t'huis."

— Altijd dominé, altijd geen grooter geluk voor mij dan zijn huiselijken kring." En daarmede verdween Horks in de woning van zijn klient.

— Wel, Grazer, hebt gij den steen der wijzen al gevonden?" vroeg Horks bij zijn klient binnentredende.

— Neen mijnheer Horks; maar daarnaar zoek ik ook niet."

— O, neen, naar 't perpetuum mobile, dat is waar ook. Zijt gij al wat gevorderd?"

— Ik zoek niet naar 't perpetuum mobile; dat heb ik al — althans op een kleinigheid na. Ik ben nu aan iets anders bezig; maar dat zijn uwe zaken niet, mijnheer Horks. Als ik bij den Rus geweest ben zal ik er u evenwel wat van vertellen."

— Het zal mij zeer veel eer zijn," zeide Horks ironisch en bleef, met zijn rug naar Grazer, voor een plaat staan, die tegen den wand hing? „Duivels mooi kopje, Grazer, ik wist niet dat gij daarvoor ook al gevoel hadt,"

— Ik bewonder de schepping in *al* hare schoonheden, mijnheer Horks; hetzij de natuur ze verbergt in de eeuwige wetten, welke zij voor al 't geschapene gesteld heeft, of ten toon spreidt in het vergankelijke dier, dat wij mensch noemen."

— Dat 's magtig mooi gezegd, Grazer," hernam Horks nog altijd met zijn rug naar zijn klient gekeerd, „daar zoudt gij wel een preek over kunnen houden."

Preeken nu en predikanten, kerk en godsdienst waren de bêtes noires van den heer Grazer, zooals reeds eenigermate kan gebleken zijn uit het gesprek, dat hij met dominé Delor voerde. Het was zijne overtuiging — althans hij liet ze er voor doorgaan — dat alle predikanten òf zeer bekrompen wezens òf bedriegers en huichelaars waren, — dat de preeken uitsluitend bestemd waren om door bejaarde jufvrouwen te worden aangehoord, dat de kerken een overblijfsel waren uit de oude Indische en Egyptische eerediensten, en dat de godsdienst alleen te verdedigen was met het oog op de volksmenigte, die door *iets* in bedwang moest worden gehouden. Hoe Grazer tot die overtuiging was gekomen, wist hij zelf niet zoo juist; zijne studien waren meer practisch dan contemplatief, en meer op natuurkundig dan op theologisch terrein, maar Grazer nam nogtans aan in één dag tijds ieder tot zijn geloof.... neen geloof was het niet, zeide hij, — tot zijne overtuiging te bekeeren en hem *de* waarheid te leeren kennen. Tot dusverre evenwel had hij nog geene discipelen gehad; allen waren even verhard in hunne gehechtheid aan oude logens, en wilden van den apostel der Groote Eeredienst niets weten. Het systeem der Groote Eeredienst was evenwel dood eenvoudig en gemakkelijk mêe te nemen: het eerste artikel was: ik geloof niets; het tweede: ik weet niets; het derde: nadat ik gemiddeld 33 jaar lang niets geloofd en niets geweten heb, verrot ik .... A d'autres alors.

(*Wordt vervolgd.*)

VAN ARCKEN & CO.

JUWELIERS

Instrument- en Uurwerk-Fabriekanten

VAN

Z. M. den Koning der Nederlanden.

Hebben de eer het publiek bij deze te berigten, dat zij hun Etablissement alhier hebben gevestigd tegenover de **Harmonie**, en ruim voorzien zijn van zeer prachtige en uitmuntende.

UURWERKEN

— enz. enz., welke zij door hunne Associatiën met de grootste Fabrieken in Europa, in staat zijn tot uiterst geringe prijzen te verkoopen.

Alle nieuw geleverde uurwerken worden twee jaren door hen geguarandeerd. Hun eenigst dépôt voor Java, van **Horologiën** en andere artikelen is bij de Heeren

GEBRS. VAN DELDEN

te Soerabaija, die zich welwillend met alle uit te voeren orders, zullen belasten.

BATAVIA, 1 *Augustus* 1861. (1183)

TOKO IN MODES,

OP NIEUW ONTVANGEN.

KEURIGE DAMES SCHOENEN

ID. LAARSJES.

jaconetten japonnen à double jupes.

DAMESHOEDEN à LA GARIBALDI,

ID. HOEDEN POMPADOER.

KEURIGE BALCOIFFURES

voor jonge meisjes.

Mooije kinderkransjes in kleuren.

K A P S E L S

geschikt voor dagelijksch gebruik.

Een groote sortering parijsche bloemen.

KEURIGE JONGENS-KIELTJES.

PELLERINES à la MARIE ANTOINETTE.

Corsetten van een uitmuntend model.

FIJNE ODEURS.

En bijzonder te noemen.

Geheele nieuwe PATRONEN om JAPONNEN naar te maken, waar zich tevens de gelegenheid toe aanbiedt bij

(1182) **M. REMMERT.**

Kalie-sosok No. 2.

VERKRIJGBAAR.

Manilla sigaren no. 2.
John Alberty **cognac.**
Genever ***merk het anker.***
Do. » A. v. H.
Alter portwijn op 1/2 fl.
Dry Madera » 1/2 fl.
Champagne » 1/2 fl.
Echt kitzinger bier.
» haantjes bier merk ***Rendorp.***
Allsopp's India pale ale ***bottled by*** **F. FRIEND & Co.**
Hollandsche ale.
St. Julien medoc.
Rijnwijn (*Brauneberger*).
Idem. (*Rüdesheimer*).
Idem. (*Hochheimer*).
Idem. (*Rüdesheimer*).
Idem. (*Moselle Muscatel*).
Seltzerwater ***op 1/2 kruiken.***
Siropen ***in soorten.***
Boonekamp's maagbitter.
Pommeranzen spiritus.
Maraschino.
Curacao ***en andere likeuren.***
Salsaparille stroop ***in vierkante fleschen.***
Japansche sakkie.
» soija.
» geconfijte gember.
Vruchten ***op*** **water.**
» » brandy.
Sla-olie.
Castor-olie.
Arrowroot.
Gemengd tafelzuur.
Fransche wijn-azijn.
Haring ***in vaatjes inhoudende één dozijn.***
Anchovisch ***in stopflesschen.***
Saucys de Bologne.
Puike ham.
Amerikaansche biscuits.
Delicieuse amandelen ***in kistjes.***
Poederchocolade.
Thee (*Boen Pow*) ***in pakjes van ¼ kattie.***
Id. (*Hong Bie*) « « ¼. «
Boter ***merk van der Leeuw.***
Eau de Cologne ***merk H. & S.***
Eau de lavande ambrée.
Rosewater.
Amandelzeep.
Pomade.
Terpentijn-olie.
Lijn-olie.
Blaauwe verf, ***aangemengd.***
Menie.
Berlijnsch zilveren lepels en Vorken ***per stel en per dozijn.***
Hangstolpen van No. 1 tot No. 4.
Kantoorlampen.
Bovenballons.
Onder «
Wagen- en bendylantaarns.
Theeserviesen ***in soorten.***
Tete- à tête.
Heeren- en dameskousen.
« « « zijden handschoenen.
« « « zakdoeken.
Witte en gekleurde franjes ***in doozen.***
Effen en gecouleurde ***shawls.***
Polka-hoeden.
Plaids.
Verlakt linnen tafelkleeden.
Beste Engelsche Heerenzadels.
Wagen- en bendyleidsels.
Pleetpoeder.
Slijpsteenen.
Bier-, wijn-, bitter-, en champagne-glazen.
Japansche gendies

EEN FACTUUR VERSCHE GROENTENS als:

Capucijnders.
Asperges.
Doperwtjes.
Worteltjes.
Tuinboontjes.
Aspergepunten.
Schorseneeren.
Brusselsche kooltjes.
Snijboontjes.
Andijvie.
Peultjes.

G E L E I E N.

Pruimen-, kruisbessen-, aardbezie-, roode bessen-, damascener pruimen- en frambozengelei.
Piccadilly.
Pepermunt koekjes.

VOORTS:

Japansche schutsels ***van 8 bladen.***
» Voetenvegers.
» Presenteerblaadjes.
» Geldtrommeltjes.
Wagenkaarsen.

Verkrijgbaar à Contant.

BIJ

OEI MOOLIEM.

(1184) *Kambang Djepoon.*

POLITOER,

@ *f* 1,50 per bottel.

Bij

(1144) **HAMMELBURG.**

SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS.

Schoolkommissarissen over de maand Augustus,

Mr. R. VAN NOORD BORSKI,
Ds. A. MOUNIER.

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

De Geneeskundigen hebben tot hiertoe, in vele ongesteldheden heerschende in warme luchtstreken, maar al te vaak het gestel van hunnen patient nog meer vatbaar gemaakt voor ziekte door de te geweldige aanwending hunner medicijnen. Men nam te veel zijnen toevlugt tot krachtige purgatien en gevaarlijke delfstoffelijk bereide medicijnen die slechts een tijdelijk goed veroorzaken. HOLLOWAY'S PILLEN echter verzwakken noch putten de levenskrachten uit, in welk geval of welke krankheid ook, en ze laten nooit schadelijke gevolgen na. Dezelve ondersteunen en helpen de natuur terwijl ze de ziekte overmeesteren, en wanneer dus versterkt bespoedigen ze de genezing. Dezelve zijn bijzonder gunstig in alle ongesteldheden der gal, ongeregeldheden der maag en lever en in koortsen, zon verbrandingen, enz. werken ze als een toovermiddel.

Ad. *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5,— per doos of pot, naar gelang van derzelver grootte, bij

(1158) **LE ROY & CO.**

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 3den Augustus 1861.

Aangekomen & Vertrokken Personen

3 Augustus

(*Volgens opgave van de Policie.*)

Aangekomen.

W. G. Forciano, van Batavia.

Vertrokken.

J. van Brero, naar Probolingo. Mevr. Ponder, n. Banjoew. W. G. Forciano, n. Batavia via Samarang, G. de Losanglos, n. Pasoeroean. C. F. Kneefel, n. Modjokerto. C. L. Lebreton, n. Pasoeroean.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, kapt. E. Lewis, van Batavia via Samarang: de heeren Hempel, van Ingen, van der Fant, Nauta, de Jong, Ysseldijk en fam., off. van gezondh. Neeb. en familie, mevr. Huijgens, en Mejufvr. Schmontzegaer.

NADER TELEGRAM

aangaande de aankomst der mail.

De Sulthan van Turkije is overleden en zijnen broeder tot opvolger benoemd.

RIJST zeer flaauw, vooral ordinaire soorten.

In **JAVA-RIJST** hebben vele afdoeningen plaats gehad.

KOFFIJ is iets williger en wordt door houders ½ c. hooger gehouden.

SPECERIJEN lusteloos.

BANKA TIN zeer flaauw en niet dan *f* 2.— lager te realiseren.

INDIGO blijft tot vaste prijzen goede vraag genieten.

SUIKER lager, de prijzen zijn *f* 1 ¾ à *f* 2.— beneden Mei prijzen.

In **HUIDEN** hadden eenige omzettingen tot vorige prijzen plaats.

ARAK blijft in een doen, prijzen nominaal.

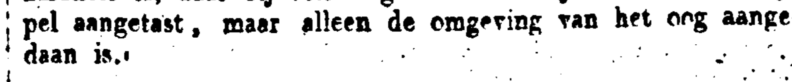
NEDERLAND.

*'s GRAVENHAGE, 26 Mei Gisteren is alhier plotseling overleden Mr. Jacob George Alexander Clant, ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van den gemeenteraad dezer residentie, procureur bij den Hoogen Raad der Nederlanden. Hij was den 29sten Nov. 1785 te Aarlanderveen geboren en had alzoo den ouderdom van ruim 75 jaren bereikt. Gedurende den afgeloopen winter was hij geruimen tijd ernstig ongesteld, maar in de laatste weken had hij zijne werkzaamheden hervat. Op 28 Jan. ll. mogt hij nog zeldzame voorregt genieten van het 56ste jaar van zijne practische loopbaan in te treden, dat hij echter niet voleinden mogt. Hij was bestuurder van vele instellingen en vereenigingen van algemeen nut. In al zijne betrekkingen welke hij vervulde, legde hij steeds den grootsten ijver en bekwaamheid aan den dag en zijne voorkomendheid en zucht om hulp te bieden waar hij kon, deden hem onverdeelde genegenheid verwerven; de algemeene achting was de kroon van zijnen ouderdom en zijne langdurige werkzame loopbaan.

— Naar men verneemt zijn den 22sten dezer, op last van Z. Ex. den minister van marine, te Coksdorp opnemingen gedaan, met het doel om op een der duinen van het Eijerland een vuurtoren te bouwen, en daardoor het stranden van schepen op de Eijerlandsche gronden en op den Noorder Haaks zooveel mogelijk te verhoeden.

AMSTERDAM, 29 Mei. Men meldt aan de *Middelb. Ct.* het volgende uit 's Gravenhage:

Het is u bekend, dat er eene commissie benoemd is om onderzoek te doen naar de oorzaak der hevige oogziekte, die aan boord van de *Evertsen* zoo buitengewoon vele schepelingen heeft aangetast. Men verzekert mij, dat het algemeene gevoelen dier commissie is (behoudens hare nadere opmerkingen en de bijkomende omstandigheden), dat in de nieuwheid en vochtigheid van het hout, tot den bouw van dat schip gebezigd, de voorname oorzaak dier ziekte moet gezocht worden, welke echter in het algemeen van een betrekkelijk goedaardig karakter is, daar bij verreweg de meeste lijders niet de oogappel aangetast, maar alleen de omgeving van het oog aangedaan is.

OOSTENRIJK EN HONGARIJE.

Onze korrespondent schrijft uit Weenen het volgende:

„Men gelooft hier dat de gematigde partij in Hongarije willens is om met het keizerlijke gouvernement tot eene verstandhouding te komen; die veronderstelling mag als zeker worden aangenomen, doch er zullen voorstellen worden gedaan welke zeker niet aangenomen zullen worden. De heer Deak en zijne aanhangers zullen blijven aandringen op de benoeming van eenen minister van buitenlandsche zaken voor Hongarije en op de erkenning der deugdelijkheid van de wetten van 1848. De gematigd liberalen zullen misschien hunnen eisch om afgescheiden ministerien van oorlog en financien laten varen, doch zij blijven ten sterkste vorderen, dat hun het regt worde gegeven om te beschikken over hunne manschappen en hunne financien. Alvorens de koning en de Hongaarsche landdag tot eene verstandhouding kunnen komen moet de eerste plegtig de belofte afleggen van nimmer Hongaarsche troepen te zullen bezigen tegen de Italianen of tegen de Polen. Dit moeten, zoo ik wel onderrigt ben, de overeenkomsten zijn, welke de meer gematigde Hongaarsche staatkundigen met Oostenrijk willen aangaan. De ultra radikalen, — en hun aantal is legio — zullen hunnen tijd afwachten.

Het Oostenrijksche gouvernement schijnt niet genegen te zijn om veel toetegeven, daar het nog steeds hoopt de eenheid van het keizerrijk door kracht van wapenen te zullen behouden. Wanneer de Hongaren er toe kunnen besluiten om vertegenwoordigers naar den rijksraad te zenden dan zullen er welligt nog eenige concessien worden gedaan, doch wees verzekerd dat het keizerlijke gouvernement niet een tiende gedeelte zal toestaan van hetgeen de Hongaren vragen.

Sedert eenige dagen hebben wij niets vernomen van den Croatischen landdag; geloofwaardige tijdingen uit Agram zeggen, dat de Hongaarsche partij in Croatie en in Slavonie grond wint. De gedwongen heffing der belastingen nam den 17 Mei te Agram een aanvang; de burgemeester van die stad weigerde te betalen waarop hij onmiddellijk 50 soldaten in kwartier kreeg. Verscheidene Hongaarsche edelen hebben 70 of 80 man bij zich in kwartier gehad, doch tot nog toe heeft niet een hunner de belastingschuld willen aanzuiveren.

Het Oostenrijksche gouvernement speelt een gewaagd spel en zelfs een zoodanig waarbij het veel kans loopt om te verliezen wanneer het in Italie en in Dalmatie wordt aangevallen. De zitting der tweede kamer van den rijksraad moet gisteren eenen onaangenamen indruk hebben teweeg gebragt bij de leden van het kabinet, daar zij hebben moeten opmerken dat niet de Duitsche leden van dien raad van opinie zijn, dat zij het regt niet hebben om zich met zaken te bemoeijen welke het keizerrijk, in zijn geheel genomen, betreffen. Dr. Smolka, een Gallikaansche Pool, die in 1848 president was van den Oostenrijkschen landdag, zeide dat de afgevaardigden voor hunne diensten beter moeten worden beloond en dat die belooning hun door eenen meer bepaalden rijksraad moest worden gewaarborgd. De bewering van Dr. Smolka werd door de Duitsche partij in de kamer aanwezig overschreeuwd; nu heeft echter het wetgevende ligchaam, zooals het thans is zâamgesteld, geen regt om te beschikken over 's lands gelden. Ik geloof dan ook dat de Oostenrijksche rijksraad eene groote fout zal begaan. Het stuk betrekkelijk de onschendbaarheid en de onverantwoordelijkheid van de leden van den rijksraad en der provinciale landdagen zal voor de eerste maal morgen worden voorgelezen.

De gevoelens der Venetianen jegens Oostenrijk zijn even vijandig als altijd, en de verklaring van den graaf Rechberg, dat de Venetianen zich spoedig in hun lot zouden weten te schikken wanneer zij niet door de machinatien van Sardinie werden opgeruid, moet aangenomen worden *cum grano salis*.

Er loopt een gerucht, dat een oudheidkenner te Padua in het archief van eene adellijke familie 50 deelen heeft gevonden van Livy's groot geschiedkundig werk.

(*Times*).

EUROPESCHE ZAKEN

PRUISSEN.

Wanneer wij ons een oogenblik van de Amerikaansche crisis afwenden en het oog slaan op het vaste land van Europa dan ontwaren wij te midden van eenen sluimerenden en gedwongen vrede eene zonderlinge rusteloosheid. Niet alleen Italie en Oostenrijk staan aan de tegenover elkander liggende oevers van eenen stroom gereed om den strijd te beginnen die zij weten dat eens uit moet breken, maar ook de Paus verkeert in spanning.

Eene vrees voor verandering doet zelfs in die streken waar men geen enkel woord ten nadeele van den troon hoort uiten, de monarchen beven in landen waar de buitenlandsche vijanden door legers, door sterkten, door magtige verbindtenissen met andere mogendheden en door de vaderlandsliefde van een edel volk worden in bedwang gehouden.

De toestand van Duitschland, alhoewel thans nog de aandacht niet trekkende, bezit vele bouwstoffen voor de toekomstige geschiedenis. Er zullen nog vele jaren voorbijgaan voor de Duitsche natie blijk zal geven van de aandoeningen welke zij heeft ondervonden ten gevolge der gebeurtenissen welke hare naburen zoo zeer hebben doen veranderen. Men mag aannemen dat het bestuur in Duitschland tot nu toe nog weinig voordeel heeft getrokken uit de voorbeelden of waarschuwingen van 1848 en van 1859. Naar den uiterlijken schijn te oordeelen zijn de vorsten stijfhoofdig en het volk onverschillig gebleven, niettegenstaande zooveel kon worden verwacht in een land waar het *bon ton* schijnt te zijn, dat de vorsten philosophen en de studenten revolutionairen zijn. En toch schijnt de kiem voor verandering te zijn gelegd; het is evenzeer een bewijs van een vrij denken, dat men zich verzet tegen het vernederende voorbeeld hetwelk de buitenlandsche revolutien geven, als dat men opstaat tegen het eenvormige der oude dienstbaarheid. Duitschland is in de laatste twee jaren getuige geweest van een schouwspel, waardoor het land sterk is geroerd geworden, zonder dat het zich echter heeft laten verleiden tot eene te rassche tegenstrijdige handeling of navolging. Italie, een verdeeld en om nietige oogmerken slecht bestuurd land, hetwelk ook in sommige opzigten van het Duitsche vaderland mag worden gezegd, heeft een moedig voorbeeld gegeven die zich boven hen, die het land gedurende jaren de eenheid en onafhankelijkheid hebben betwist, heeft weten te verheffen. Een volk, hetwelk men nimmer in het bezit rekende van énergieke hoedanigheden en hetwelk, volgens het oordeel der wereld, alleen bestemd scheen om muzikanten en artistes voorttebrengen, heeft getoond dat het in moed, werkzaamheid, doorzigt, zelfbeheer en in al die hoedanigheden waardoor eene natie groot wordt geen mededinger in Europa behoeft te vreezen. Het voorbeeld gegeven door de Italiaansche revolutie heeft op eene bijzondere wijze Duitschland getroffen. Het eerste gevoel, hetwelk zich openbaarde was antipathie. De Italianen vielen eenen Duitschen vorst aan en werden daarin bijgestaan door een rijk dat reeds vroeger de groote vijand van Duitschland was geweest en dit op nieuw scheen te willen worden.

De bitterheid der hoven tegen Victor Emanuel en tegen zijnen komplot smedenden minister woog op tegen den haat welke de best ingelichte en meest bekwame staatkundigen uit de middelklassen gevoelden. Die animositeit ging echter spoedig over tot bewondering en de Italiaan werd in stede van eenen beginselloozen en slechte rebel, eenen dapperen en gevaarlijken vijand genoemd, op wien men noodzakelijk het oog moest houden doch dien men niettemin het bezit van vele goede hoedanigheden kon miskennen. De daden van Garibaldi wekten de bewondering van alle klassen op, de legitimisten met welke zij te doen hadden konden toch in het minst niet worden vergeleken bij den uitstekenden avonturier. Eindelijk begon men sympathie te gevoelen voor het herboren Italie. Hetgeen de motie van den heer van Vincke te beurt viel, levert daarvan het bewijs; het Pruissische gouvernement zag zich bij die gelegenheid genoodzaakt om onwillens de Italiaansche vrijheid toetejuichen. Wat hierop moet volgen zal de toekomst ons leeren. De verheffing van Italie tot den rang van zesde groote mogendheid heeft bij het Duitsche volk eenen diepen weerklank gevonden. „Aangenomen dat de Italianen onze vijanden zijn, zoo zeggen de liberalen, zelfs van eenen vijand kan men leeren. Wanneer Italie ten uitvoer kon brengen wat het heeft ondernomen, waarom zou Duitschland niet nog meer kunnen doen? Wanneer zes en twintig millioen personen in een land eene mogendheid kunnen vormen welke door elken staat moet worden erkend, welk lot moet dan niet aan veertig millioen zielen te beurt vallen, onder welke men de meest beschaafde en, zooals hunne kolonien in Amerika bewijzen, meest énergieke menschen van den aardbol aantreft!" In het kort, de Duitschers droomen om de Italianen niet voorbij, maar op zijde te streven. Zij zeggen dat de Italianen hunne noordelijke naburen eene les ter navolging hebben gegeven. De Duitschers zien hun vaderland in het Oosten en Westen blootgesteld aan militaire monarchien, en hunne meest geliefkoosde provincien liggen open voor elken overweldiger die onder het eene of andere voorwendsel een' oorlog wil doen uitbreken. Bonds-sterkten, bondslegers of bevelhebbers door den bond gekozen zullen niets baten wanneer de dag van het gevaar zal zijn aangebroken. Dewijl Italie de eene les heeft gegeven, denkt de republiek der Vereenigde staten er aan eene tweede er bij te voegen. De fabel der takkebossen is voor hunne oogen afgespeeld. De kleine afzonderlijke takken — de vroegere staten in Italie — zijn tot eenen bundel bijëengebonden die niet gemakkelijk is uiteenterukken; de bond daarentegen maakt ook nog eenen bundel uit, doch de banden waarmede die vroeger was zaamgebonden zijn zwak en vergaan. Wat kan in deze omstandigheden door een' bekwaam vorst in Berlijn niet worden gedaan? Duitschland streeft op zijne eigene beschroomde wijze naar de eenheid, even als Hamlet weegt en wikt het elk vooral en stuit het op al de moeijelijkheden welke zich tusschen de hoop en de bevrediging opdoen. Een sterke wensch en een zwakke wil zijn de beste gelegenheden welke een aanvoerder kan verlangen. Een vorst, zooals Frederik de Groote was, zou meester van Duitscheland kunnen zijn, voor nog de acht en dertig vorsten, welke in dat groote Duitsche vaderland regeren, er iets van hadden gemerkt, of zij genoegzaam van den schrik bekomen waren om er tegen te kunnen protesteren. Gebruik makende van de veronderstelling, dat Napoleon met begeerige oogen op den Rijn zit te loeren, kon een ondernemend Pruissisch vorst voor al zijne naburen opkomen en dat wel met goedkeuring van allen, en ook zonder zijn geweten te bezwaren.

Duitschland wenscht niets liever dan dat Pruissen deszelfs roeping opvolgt en zijne overmagt verwisselt met eene werkelijke controlérende magt. Doch welk gebruik maakt men te Berlijn van die gelegenheden? Laat de geschiedenis in het kort hierop antwoorden. De krachten die aangewend moesten worden om het hoofd van Duitschland te worden, verbrokkelt men om wanorde te zaaijen in eene provincie van eenen naburigen staat, of tot het met geweld invoeren van kleine regeringen in het Pruissische maatschappelijke leven. De Pruissische ambtenaren weten zich met alles te bemoeijen, doch kunnen geen gezag doen gelden.

Wanneer eene tijdelijke staking van kwalijk geplaatste bemoeizucht den goeden wil van Duitschland kenbaar maakte, dan kan het toch nog niet in eens dat alles loslaten, waaraan het gedurende de laatste vijftig jaren zich gewoon heeft gemaakt. En toch is dat nog niet het ergste. Ongelukkiglijk heerscht er in het staatsligchaam en bijzonder in dat gedeelte hetwelk met het leger is verbonden, eene onverdraagzaamheid en eene bitterheid, welke onder het hevigste despotisme, hetwelk in Italie kan hebben geheerscht, niet kon worden overtroffen. Het duel tusschen den generaal Manteuffel en den heer Twesten kan hiervan ten bewijze strekken; die zaak heeft natuurlijk de meeste nieuwsgierigheid maar ook eene groote verontwaardiging gaande gemaakt. Wij hebben niets personeels tegen den generaal Manteuffel, doch dat hij, als hoofd van het kabinet van oorlog, de uitgever van eene brochure waarin de militaire loopbaan van den generaal werd gecritiseerd durfde dwingen om deswege zijn apologie te maken, toont genoegzaam aan, welke geest ook thans nog in het Pruissische bestuur heerscht. De heer Twesten — de schrijver der bedoelde brochure — wilde het geschrevene niet intrekken en dus greep het duel plaats, waarvan de bijzonderheden voor het overige genoegzaam bekend zijn. De generaal Menteuffel keerde na afloop van het duel naar Berlijn terug, alwaar hij een onderhoud had met den koning; van af dat oogenblik verrigt hij als gewoonlijk zijne dienst, niettegenstaande officieël kennis is gegeven, dat hij voor eenen krijgsraad zal teregt staan. Dergelijke zaken volgen de eene de andere op en zijn voldoende om Duitschland afkeerig te maken van het denkbeeld eener Pruissische suprematie. De staat die het in deszelfs magt heeft om de kern te worden van Duitschland, houdt zich bezig met nietigheden, in plaats van de groote natie waarvan het een deel uitmaakt, de eenheid te schenken en eene positie in Europa te verzekeren voor welke ook de meest magtige een eerbiedig ontzag zou moeten toonen.

In hoeverre het personele karakter van den koning hieraan de schuld is kan moeijelijk worden gezegd. Wel mag hier worden aangestipt dat zijne Majesteit meer schijnt overtehellen tot het nagaan der verschillende afdeelingen van het bestuur, dan tot het besturen van het roer der algemeene politiek. De Pruissische souvereinen hebben allen eenige familiegelijkenis, doch is het vreemd dat de hoedanigheden welke hen in de laatste eeuw beroemd deden worden *of* niet meer bestaan *of* in onzen tijd eenen minder schitterenden vorm hebben aangenomen. De laatste koning was even als Frederik de groote begeerig naar de Duitsche suprematie en geheel verslaafd aan litterarische werkzaamheden; hij liet het Duitsche keizerrijk aan zijne handen ontglippen en geleerdheid noch phylosophie konden hem genezen van eene stijfhoofdige en onredelijke raadselachtigheid. De tegenwoordige koning heeft wel iets weg van den held van Carlyle - de vader van Frederik de groote - in zijne toewijding aan de meer ondergeschikte gedeelten van zijnen koninklijken pligt. Hij zou een fliuk departements-chef of liever een goed legerhoofd zijn, want hij is volbloed militair. En toch zal hij niet, als een ander knap soldaat, de teugels van het bestuur overgeven aan eenen Cavour of zal hij zich van zijnen eenmaal ingeslagen weg laten afleiden door den raad van eenen wijzen minister. Verre van daar, koning Frederik Willem wil geheel alleen regeren en ongelukkig is zijne kennis van het bestuur van dien aard dat hij alles in de war werkt, ook wat de burgerlijke zaken van het koningrijk betreft, wil hij alles wil regelen in den geest van eene militaire organisatie.

Een souverein die in zijn land te gelijker tijd de eerste klerk en de eerste dril-sergeant wil zijn, moet een brein van kristal en een ligchaam van ijzer hebben, wanneer hij ook de grootere kwestien der vreemde politiek wil begrijpen en behandelen. Het verwondert ons daarom niet, dat alhoewel de koning een edel en welwillend man is, Pruissen niet die hooge plaats in Duitschland kan innemen welke daaraan toekomt en waartoe een sluwe Vorst het zou weten te brengen.

In deze onze opinie wordt niet de minste verandering gebragt op het oogenblik dat wij een kort overzigt onder de oogen krijgen, van die geheimzinnige redevoering met welke koning Frederik Willem juist de zitting van den Pruissischen landdag heeft gesloten.

(*Times*).

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	*Vlag*	*Naam van het Schip*	*den Gezagvoerder.*	*Grootte van 't schip in Lasten.*	*van waar gekomen.*	*wanneer gezeild.*	*welke plaats aangedaan.*	*werwaarts bestemd.*	*Agenten.*
Aug. 2	Ned. Ind.	St. Kon. d. Nederl.	E. Lewis.	254	Batavia.	29 Julij.	Sam.	Soerabaija.	

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsche	Celebes.	Reuvekamp Gille.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
„	Geertruida.	Sobels.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Stad-Zierikzee.	Klein.	Rotterdam.	B. Kopersmit & Co.
„	Vier Gezusters.	Bik.	„	„ „ „ „
„	Hendrina.	Pompe.	Onbepaald.	Schimmelpenninck & Co.
„	Zeeploeg.	J. van Wijngarden.	Probolingo.	„ „ „
„	Helen Louisa.	Metzelaar.	Grissee.	Adam & Co.
Engelsche	Elise Goddard.	J. Gascoigne.	Australie.	P. Kervel & Co.
Nederlandsche	Oosterling Ingsoen.	Mohamat Taip.	Singapore.	„ „ „ „
„	Eersteling.	C. de Zeeuw Bagchus Wz.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Friesland.	Mispelblom Beijer.	„	Mathieu Ebbs Ruijs Co.
„	Baron van Polland van Rozendaal.	A. Hoogenstraten.	Ter bevrachting.	B. J. van Eck & Co.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 3den Augustus 1861.

AANVOER.

Van Macassar per het Ned. Ind. schip *Carolina Amelia*, gezagv. R. DE VOS.

647.29 pic. rotting, 32 kn. kopergeld, N. H. M.; 10 paarden, 32 pkn. was, B. KOPERSMIT & Co; 20 paarden, 60 pic. saga basten, 20 pic. rasamalahout, 2 pkn. oliphantstanden, DIVERSE ARABIEREN.

UITVOER.

Naar Nederland via Probolingo en Pasoerooan per het Engs. schip *Margareta Johanna*, gezagv. K. L. VERSCHUUR.

200 pic. rotting, 2000 pic. hoffij, 346 pic. indigo, 450 pic. tin, N. H M.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16.— Nominaal.

WISSELKOERS @ ƒ 99½ pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Zondag den 4den Augustus 1861.
's Morgens te half negen ure.
Ds. MOUNIER.
DOOPSBEDIENING.

Maandag den 5den Augustus 1861.
's avonds te half zeven ure.
ZENDING BIDSTOND.
Nederlandsch en Maleisch

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag den 4den Augustus 1861.
Eerste H. Dienst te 7 ure.
De Hoogmis te 8½ ure.
Het Lof 's avonds te 6½ ure.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.